

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Il-Ħames Awla)

16 ta' Frar 2017*

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari — Ġlieda kontra l-ħlas tardiv fit-tranzazzjonijiet kummerċjali — Direttiva 2011/7/UE — Tranzazzjonijiet kummerċjali bejn impriżi privati u awtoritajiet pubbliċi — Legiżlazzjoni nazzjonali li tikkundizzjona l-irkupru immedjat tal-ammont prinċipali ta' dejn għar-rinunzja tal-interessi moratorji u għall-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru”

Fil-Kawża C-555/14,

li għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari taht l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n°6 de Murcia (qorti amministrattiva provinċjali Nru°6 ta' Murcia, Spanja), permezz ta' deċiżjoni tal-20 ta' Novembru 2014, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fit-3 ta' Diċembru 2014, fil-proċedura

IOS Finance EFC SA

vs

Servicio Murciano de Salud,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Il-Ħames Awla),

komposta minn J. L. da Cruz Vilaça, President tal-Awla, A. Tizzano (Relatur), Viċi President tal-Qorti tal-Ġustizzja, M. Berger, A. Borg Barthet u E. Levits, Imħallfin,

Avukat Ġenerali: E. Sharpston,

Reġistratur: M. Ferreira, Amministratur Prinċipali,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tat-2 ta' Marzu 2016,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal IOS Finance EFC SA, minn J. Tornos Mas, avukat,
- għall-Gvern Spanjol, minn A. Rubio González, bħala aġent,
- għall-Gvern Germaniż, minn T. Henze u J. Möller, bħala aġenti,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn G. Wilms u D. Loma-Osorio Lerena, kif ukoll minn E. Sanfrutos Cano, A. C. Becker u M. Šimerdová, bħala aġenti,

wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali, ippreżentati fis-seduta tat-12 ta' Mejju 2016,

* Lingwa tal-kawża: l-Ispanjol.

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tad-Direttiva 2011/7/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tas-16 ta' Frar 2011, dwar il-ġlieda kontra l-ħlas tard fi tranżazzjonijiet kummerċjali (ĠU 2011, L 48, p. 1).
- 2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn IOS Finance EFC SA (iktar 'il quddiem "IOS Finance") u Servicio Murciano de Salud (dipartiment tas-saħħa tal-Komunità Awtonoma tar-Regjun ta' Murcia, Spanja), dwar ir-rifjut ta' dan tal-aħħar li jhallas lil IOS Finance, minbarra l-ammont prinċipali, l-interessi moratorji u l-ispejjeż ta' rkupru mitluba minnha abbażi tal-fatturi mhux imħallsa fid-data ta' skadenza.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

- 3 Il-premessi 1, 12, 16 u 28 tad-Direttiva 2011/7 jgħidu:

“(1) Għadd ta' bidliet sostanzjali jridu jsiru fid-Direttiva 2000/35/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' Ġunju 2000 dwar il-ġlieda kontra ħlasijiet tard fi transazzjonijiet kummerċjali. [ĠU 2000, L 200, p. 35]. Huwa mixtieq, għal raġunijiet ta' ċarezza u razzjonalizzazzjoni, li d-dispożizzjonijiet inkwistjoni jitfasslu mill-ġdid.

[...]

(12) Hlas tard [ħlas tardiv] jikkostitwixxi ksur ta' kuntratt li sar finanzjarjament attraenti għad-debituri fil-parti l-kbira tal-Istati Membri minħabba li fuq ħlasijiet tard jintalbu rati baxxi ta' mgħax jew l-ebda mgħax u/jew li l-proċeduri ta' rimedju jieħdu wisq żmien. Jeħtieġ tibdil deċiżiv lejn kultura ta' ħlas fil-ħin, inkluż dik fejn l-esklużjoni tad-dritt li jintalab imgħax għandha dejjem titqies bħala kondizzjoni jew prassi kuntrattwali ingusta għall-aħhar biex titregġa' lura din it-tendenza u jiġi skoraġġit il-ħlas tard. Tali tibdil għandu jinkludi wkoll l-introduzzjoni ta' dispożizzjonijiet speċifiċi dwar il-perjodi ta' ħlas u dwar il-kumpens tal-kredituri għall-ispejjeż imgħarrba, u, fost l-oħrajn, li l-esklużjoni tad-dritt għall-kumpens għall-ispejjeż tal-irkupru għandha titqies bħala ingusta għall-aħhar.

[...]

(16) Din id-Direttiva m'għandhiex tobbliga lil kreditur jitlob imgħax għal ħlas tard [interessi moratorji]. [...]

[...]

(28) Din id-Direttiva għandha tipprojbixxi l-abbuż tal-libertà tal-kuntratti għall-izvantaġġ tal-kreditur. Bħala riżultat, meta kondizzjoni f'kuntratt jew prassi relatat mad-data jew il-perjodu għall-ħlas, ir-rata ta' mgħax għall-ħlas tard jew il-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru ma jkunx ġustifikat fuq il-bażi tal-kondizzjonijiet mogħtija lid-debitur, jew iservi prinċipalment għall-ghan li jikseb liwidi addizzjonali għad-debitur għad-detriment tal-kreditur, jista' jitqies li jikkostitwixxi abbuż ta' dan it-tip. Għal dak il-ghan [...] kwalunkwe kondizzjoni jew prassi kuntrattwali li tiddevja għall-aħhar mill-prassi kummerċjali tajba u hija kuntrarja għall-bona fide u n-negozjar ġust għandha titqies ingusta għall-kreditur. B'mod partikulari, jekk id-dritt li jintalab imgħax jiġi

kompletament eskluż, din għandha dejjem tiġi kkunsidrata bħala ingusta għall-aħħar, waqt li jekk id-dritt għal kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru jiġi eskluż, din għandha titqies bħala ingusta għall-aħħar. Din id-Direttiva ma għandhiex taffettwa d-dispożizzjonijiet nazzjonali marbuta mal-mod kif il-kuntratti jiġu konklużi jew li jirregolaw il-validità ta' kondizzjonijiet kuntrattwali li huma ingusti għad-debitur.”

- 4 L-Artikolu 1 ta' din id-direttiva, intitolat “Suġġett u kamp ta' applikazzjoni”, jipprovdi fil-paragrafu 1 tiegħu:

“L-għan ta' din id-Direttiva hu l-ġlieda kontra l-ħlas tard [ħlas tardiv] fi transazzjonijiet kummerċjali [...]”

- 5 L-Artikolu 4 tal-imsemmija direttiva, intitolat “Transazzjonijiet bejn intrapriżi u awtoritajiet pubbliċi”, jipprevedi fil-paragrafu 1 tiegħu:

“L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fi transazzjonijiet kummerċjali fejn id-debitur ikun awtorità pubblika, malli jiskadi l-perjodu msemmi fil-paragrafi 3, 4 jew 6, il-kreditur ikun intitolat, mingħajr bżonn ta' tfakkira, għall-imgħax statutorju għall-ħlas tard [interessi moratorji statutorji], meta l-kondizzjonijiet li ġejjin ikunu sodisfatti:

- a) il-kreditur issodisfa l-obbligi kuntrattwali u legali tiegħu; u
- b) il-kreditur ma rċevix l-ammont dovut fil-ħin, sakemm id-debitur ma jkunx responsabbli għad-dewmien.”

- 6 L-Artikolu 6 tal-istess direttiva, intitolat “Kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru”, jaqra kif ġej:

“1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fejn l-imgħax għal ħlas tard [interessi moratorji] isir dovut fi transazzjonijiet kummerċjali b'mod konformi mal-Artikolu 3 jew 4, il-kreditur huwa intitolat li jikseb mingħand id-debitur, bħala minimu, somma stabbilita ta' EUR 40.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li s-somma stabbilita msemmija fil-paragrafu 1 tkun dovuta mingħajr il-ħtieġa ta' tfakkira u bħala kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru tal-kreditur stess.

3. Il-kreditur, apparti s-somma stabbilita msemmija fil-paragrafu 1, għandu jkun intitolat li jikseb kumpens raġonevoli mid-debitur għal kwalunkwe spejjeż ta' rkupru li jaqbuż dik is-somma stabbilita u mgarrba minhabba l-ħlas tard tad-debitur. Dawn jistgħu jinkludu l-ispejjeż imgarrba, fost l-oħrajn, biex jitqabbd u avukat jew aġenzija tal-ġbir tad-djun.”

- 7 L-Artikolu 7 tad-Direttiva 2011/7, intitolat “Kondizzjonijiet u prassi kuntrattwali ingusti”, huwa fformulat kif ġej:

“1. L-Istati Membri għandhom jipprovdu li kondizzjoni jew prassi kuntrattwali relatata mad-data jew mal-perjodu tal-ħlas, ir-rata ta' mgħax għall-ħlas tard [interessi moratorji] jew il-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru jkun jew mhux infurzabbli jew ikun jagħti lok għal talba għad-danni jekk ikun ingust għall-aħħar għall-kreditur.

Biex jiġi stabbilit jekk kondizzjoni jew prassi kuntrattwali jkunu ingusti għall-aħħar għall-kreditur, fit-tifsira tal-ewwel subparagrafu, għandhom jitqiesu ċ-ċirkostanzi kollha tal-każ, inklużi:

- a) kull devjazzjoni kbira minn prassi kummerċjali tajba, li tmur kontra l-bona fide u n-negozjar ġust;
- b) in-natura tal-prodott jew tas-servizz; u

c) jekk id-debitur kellux xi raġuni oġġettiva li jiddevja mir-rata ta' mgħax statutorja għall-ħlas tard, mill-perjodu ta' ħlas kif imsemmi fl-Artikolu 3(5), il-punt (a) tal-Artikolu 4(3), l-Artikolu 4(4) u l-Artikolu 4(6) jew mis-somma fissa kif imsemmi fl-Artikolu 6(1).

2. Għall-finijiet tal-paragrafu 1, kondizzjoni jew prassi kuntrattwali li teskludi mgħax għal ħlas tard għandha titqies bħala ingusta għall-aħħar.

3. Għall-finijiet tal-paragrafu 1, kondizzjoni jew prassi kuntrattwali li teskludi kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru kif imsemmi fl-Artikolu 6 għandha titqies bħala ingusta għall-aħħar.

[...]"

Id-dritt Spanjol

8 Mill-atti tal-proċess ipprezentati lill-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li l-leġislatur Spanjol stabbilixxa, sa mis-sena 2012, "mekkanizmu straordinarju ta' finanzjament għall-ħlas ta' fornituri", għal perijodu limitat, sabiex jiġġieled kontra l-ħlasijiet tardivi akkumulati, minħabba l-kriżi ekonomika, mill-komunitajiet awtonomi u mill-entitajiet lokali lill-fornituri tagħhom (iktar 'il quddiem il-"mekkanizmu straordinarju ta' finanzjament"). Essenzjalment, skont ir-regoli li jirregolaw il-funzjonament ta' dan il-mekkanizmu, il-fornituri li jidhlu għal dan il-mekkanizmu jaċċettaw, inkambju għall-ħlas immedjat tad-dejn prinċipali, li jirrinunzjaw għall-ammonti addizzjonali dovuti minħabba n-nuqqas ta' osservanza tat-termini ta' ħlas mill-amministrazzjonijiet pubbliċi kkonċernati, inkluż b'mod partikolari l-interessi moratorji u l-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru.

9 F'dan ir-rigward, b'mod partikolari, l-Artikolu 6 tar-Real Decreto-ley 8/2013, de medidas urgentes contra la morosidad de las administraciones públicas y de apoyo a entidades locales con problemas financieros (Digriet-Liġi Irjali 8/2013 dwar miżuri urġenti kontra l-ħlas tardiv mill-awtoritajiet amministrattivi pubbliċi u għall-appoġġ lil awtoritajiet lokali bi problemi finanzjarji), tat-28 ta' Ġunju 2013 (BOE Nru 155, tad-29 ta' Ġunju 2013, p. 48782) intitolat "Effetti ta' ħlas tad-djun pendenti" jipprovdi:

"Ħlas lill-fornitur iwassal għal riżoluzzjoni tad-dejn dovut lill-fornitur mingħand il-Komunità Awtonoma jew l-awtorità lokali, skont il-każ, fir-rigward tas-somma prinċipali, l-interessi, spejjeż legali u spejjeż addizzjonali oħra."

10 Preċedentement għal dan id-Digriet-Liġi Irjali 8/2013, ir-Real Decreto-ley 4/2013, de medidas de apoyo al emprendedor y de estímulo del crecimiento y de la creación de empleo (Digriet-Liġi Irjali 4/2013 dwar miżuri li jappoġġjaw l-intraprenditorija, jstimulaw it- tkabbir u joħolqu l-impjieg), tat-22 ta' Frar 2013 (BOE Nru 47, tat-23 ta' Frar 2013, p. 15219) ittrasponiet id-Direttiva 2011/7 fid-dritt Spanjol.

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

11 Bejn is-sena 2008 u s-sena 2013, diversi kumpanniji pprovdew oġġetti u servizzi lil stabbilimenti mediċi marbuta mad-dipartiment tas-saħħa tal-Komunità Awtonoma tar-Reġjun ta' Murcia, li madankollu ma hallsitx il-prezz.

12 Għalhekk, dawn assenjaw ċerti djun inkwistjoni lil IOS Finance li, f'Settembru 2013, talbet lil dan id-dipartiment tas-saħħa l-ħlas kemm tal-ammont prinċipali ta' dawn id-djun kif ukoll tal-interessi moratorji u ta' kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru sostnuti.

- 13 Peress li l-imsemmi dipartiment tas-saħħa naqas milli jħallas dawn l-ammonti, IOS Finance dahlet għall-mekkanizmu straordinarju ta' finanzjament, li permezz tiegħu hija rċeviet biss il-ħlas għall-ammont prinċipali tad-djun tagħha.
- 14 F'Mejju 2014, IOS Finance ressqet rikors quddiem il-qorti tar-rinviju sabiex l-istess dipartiment tas-saħħa jiġi kkundannat iħallasha l-ammonti mitluba bħala interessi moratorji u bħala kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru.
- 15 Insostenn għar-rikors tagħha, IOS Finance ssostni, l-ewwel nett, li huwa impossibbli li ssir rinunzja għad-djun dovuti mill-awtoritajiet amministrattivi. Hija ssostni, it-tieni net, l-inkompatibbiltà tad-Digriet-Liġi Irjali 8/2013 mad-dritt tal-Unjoni u, it-tielet nett, l-effett dirett tad-Direttiva 2011/7, sa fejn din tippovdi li l-klawżoli kuntrattwali jew il-prattici li jeskludu l-interessi għal ħlas tardiv u l-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru huma manifestament iġusti.
- 16 Id-dipartiment tas-saħħa tal-Komunità Awtonoma tar-Reġjun ta' Murcia talab li r-rikors jiġi miċħud, minhabba li, minn naha, id-dhul għall-mekkanizmu straordinarju ta' finanzjament isir b'mod volontarju u, min-naħa l-oħra, li r-rinunzja għall-interessi imsemmija u għall-irkupru msemmi ma ssirx qabel ma jinħoloq id-dejn, iżda wara li dan jinħoloq u jibqa' pendenti.
- 17 Il-qorti tar-rinviju tirrikonoxxi li l-adeżjoni għall-mekkanizmu straordinarju ta' finanzjament ma hijiex obligatorja u li l-kredituri li jixtiequ jiksbu l-ħlas mhux biss tal-ammont prinċipali, iżda anki tal-interessi moratorji kif ukoll tal-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru, dejjem jistgħu jagħzlu t-triq tal-azzjoni ġudizzjarja. Hija tistaqsi, madankollu, dwar il-kwistjoni ta' jekk id-dritt tal-Unjoni, u b'mod iktar partikolari l-Artikolu 7(2) u (3) tad-Direttiva 2011/7, jipprekludix li l-irkupru tal-ammont prinċipali ta' dejn jiġi ssuġġettat għall-kundizzjoni ta' rinunzja għall-interessi moratorji u għall-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru.
- 18 F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 6 de Murcia (qorti amministrattiva provinċjali Nru°6 ta' Murcia, Spanja) iddeċidiet li tissospendi l-proċedura u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari segwenti:

“Fid-dawl tal-Artikoli 4(1), 6 u 7(2) u (3) tad-[Direttiva 2011/7]:

1. L-Artikolu 7(2) tad-Direttiva 2011/7 għandu jiġi interpretat fis-sens li Stat Membru ma jistax jissuġġetta l-irkupru ta' dejn prinċipali għall-kundizzjoni ta' rinunzja għall-interessi moratorji?
2. L-Artikolu 7(3) tad-Direttiva għandu jiġi interpretat fis-sens li Stat Membru ma jistax jissuġġetta l-irkupru ta' dejn prinċipali għall-kundizzjoni ta' rinunzja għall-ispejjeż ta' rkupru?
3. Fil-każ ta' risposta affermattiva għaż-żewġ domandi preċedenti, awtorità kontraenti debitorici tista' tinvoka l-awtonomija tar-rieda tal-partijiet sabiex tiżvinkola ruħha mill-obbligu li hija għandha li tħallas l-interessi moratorji u l-ispejjeż ta' rkupru?”

Fuq id-domandi preliminari

Osservazzjonijiet preliminari

- 19 Għandu l-ewwel nett jiġi rrilevat li, skont il-Kummissjoni, is-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali ma taqax taħt id-Direttiva 2011/7, iżda taqa' taħt id-Direttiva 2000/35, b'tali mod li, kuntrarjament għal dak li jirriżulta mid-deċiżjoni tar-rinviju, hemm lok li r-risposta għad-domandi magħmula tingħata fid-dawl ta' din id-direttiva tal-aħħar.

- 20 Madankollu, l-evalwazzjoni magħmula f'dan ir-rigward mill-Kummissjoni tirriżulta mill-interpretazzjoni tagħha stess tad-dispożizzjonijiet tad-dritt nazzjonali inklużi b'mod partikolari fid-Digriet-Liġi Irjali 4/2013 u li jittrasponi d-Direttiva 2011/7 fl-ordinament ġuridiku Spanjol.
- 21 Issa, skont ġurisprudenza stabbilita, ma hijiex il-Qorti tal-Ġustizzja li għandha tiddeċiedi, fil-kuntest ta' talba għal deċizzjoni preliminari, dwar l-interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet nazzjonali u jekk l-interpretazzjoni mogħtija tagħhom mill-qorti tar-rinviju hijiex korretta. Fil-fatt, huma biss il-qorti nazzjonali li għandhom ġurisdizzjoni sabiex jiddeċiedu dwar l-interpretazzjoni tad-dritt intern (sentenza tas-27 ta' Ottubru 2016, *Audace et*, C-114/15, EU:C:2016:813, punt 65 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 22 Konsegwentement, sa fejn mill-interpretazzjoni li hija tagħti tad-dritt Spanjol, il-qorti tar-rinviju tiddeduċi li hija d-Direttiva 2011/7 li hija applikabbli għall-fatti inkwistjoni fil-kawża prinċipali, hemm lok li r-risposta għad-domandi preliminari tingħata hekk kif magħmula minnha.

Fuq l-ewwel u t-tieni domandi

- 23 Permezz tal-ewwel u tat-tieni domandi tagħha, li għandhom jiġu eżaminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk id-Direttiva 2011/7 u b'mod partikolari, l-Artikolu 7(2) u (3) tagħha, għandhiex tiġi interpretata fis-sens li tipprekludi leġiżlazzjoni nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tippermetti lill-kreditur jirrinunzja li jitlob l-interessi moratorji u l-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru inkambju għall-ħlas immedjat tal-ammont prinċipali ta' djun eżiġibbli.
- 24 Sabiex tingħata risposta għal dawn id-domandi, għandu jiġi rrilevat li, skont l-Artikolu 1(1) tad-Direttiva 2011/7, l-għan tagħha hija l-ġlieda kontra l-ħlas tardiv fit-tranzazzjonijiet kummerċjali, billi dan jikkostitwixxi, skont il-premessa 12 ta' din id-direttiva, ksur tal-kuntratt li sar finanzjarjament attraenti għad-debituri, b'mod partikolari minhabba r-rata baxxa jew l-assenza ta' interessi moratorji ffatturati.
- 25 Madankollu, sabiex jintlaħaq dan il-għan, id-Direttiva 2011/7 ma twettaqx armonizzazzjoni kompleta tar-regoli kollha dwar il-ħlasijiet tardivi fit-tranzazzjonijiet kummerċjali (ara, b'analogija mad-Direttiva 2000/35, is-sentenza tal-15 ta' Diċembru 2016, *Nemec*, C-256/15, EU:C:2016:954, punt 46 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 26 Fil-fatt, bħad-Direttiva 2000/35, id-Direttiva 2011/7 tindika biss ċerti regoli f'dan il-qasam, li fosthom hemm dawk relatati mal-interessi moratorji.
- 27 F'dan ir-rigward, l-Istati Membri għandhom, skont l-Artikolu 4(1) u l-Artikolu 6 tad-Direttiva 2011/7, jiżguraw li, fit-tranzazzjonijiet kummerċjali fejn id-debitur ikun awtorità pubblika, kreditur li wettaq l-obbligi tiegħu u li ma rċevix l-ammont dovut fid-data tal-iskadenza, ikun intitolat jikseb l-interessi moratorji kif ukoll il-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru li jkun sostna, hlief jekk id-debitur ma huwiex responsabbli għad-dewmien.
- 28 Għal dan il-għan, l-Artikolu 7(1) tal-imsemmija direttiva jimponi fuq l-Istati Membri l-obbligu li jipprevedu li klawzola kuntrattwali jew prassi relatata, b'mod partikolari, mar-rata ta' interessi moratorji jew mal-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru, ma tkunx applikabbli, jew tagħti lok għal kawża għall-kumpens għad-dannu meta din tkun manifestament ingusta fil-konfront tal-kreditur. Barra minn hekk, dan l-Artikolu 7 jipprevedi li kull klawzola kuntrattwali jew prassi li teskludi l-ħlas ta' dawn l-interessi jew il-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru għandha titqies, skont il-paragrafu 2 tal-imsemmi artikolu, jew preżunta, skont il-paragrafu 3 tal-istess artikolu, bħala manifestament ingusta.

- 29 Madankollu, minn dawn id-dispożizzjonijiet jirriżulta li dawn jillimitaw ruħhom li jiżguraw li ċ-ċirkustanzi previsti b'mod partikolari fl-Artikolu 4(1) u fl-Artikolu 6 tad-Direttiva 2011/7 jagħtu lill-kreditur id-dritt li jeżiġi l-interessi moratorji u l-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru. Kif jirriżulta mill-premessa 28 ta' din id-direttiva, l-impossibbiltà li tali dritt jiġi eskluż permezz ta' kuntratt hija intiża li twaqqaf l-abbuż tal-libertà kuntrattwali għad-detriment tal-kreditur, li, fil-mument tal-konkluzjoni tal-kuntratt, ma jistax jirrinunzja għalih.
- 30 Fi kliem ieħor, l-għan tal-Artikolu 7(2) u (3) tad-Direttiva 2011/7 huwa li jiġi evitat li r-rinunzja mill-kreditur għall-interessi moratorji jew għall-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru ma ssejtni sa mill-konkluzjoni tal-kuntratt, jiġifieri fil-mument tal-eżerċizzju tal-libertà kuntrattwali tal-kreditur u għalhekk li jiġi evitat ir-riskju possibbli ta' abbuż ta' din il-libertà mid-debitur għad-detriment tal-kreditur.
- 31 Min-naħa l-oħra, meta, bħal fil-każ inkwistjoni fil-kawża prinċipali, il-kundizzjonijiet previsti mid-Direttiva 2011/7 huma ssodisfatti u l-interessi moratorji kif ukoll il-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru huma eżiġibbli, il-kreditur, fid-dawl tal-libertà kuntrattwali tiegħu, għandu jibqa' liberu li jirrinunzja għall-ammonti dovuti abbażi tal-imsemmija interessi u tal-kumpens, b'mod partikolari, inkambju għall-ħlas immedjat tal-ammont prinċipali.
- 32 Dan huwa, barra minn hekk, ikkonfermat mill-premessa 16 ta' din id-direttiva, li tispeċifika li din ma għandhiex tobbliga kreditur jitlob interessi moratorji.
- 33 Konsegwentement, kif irrilevat essenzjalment l-Avukat Ġenerali fil-punt 62 tal-konkluzjonijiet tagħha, mid-Direttiva 2011/7 ma jirriżultax li din tipprekludi li l-kreditur liberament jirrinunzja għad-dritt li jitlob l-interessi moratorji kif ukoll il-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru.
- 34 B'dan premess, tali rinunzja hija suġġetta għall-kundizzjoni li tkun giet mogħtija b'kunsens effettivament liberu, b'tali mod li din ma tkunx tikkostitwixxi, min-naħa tagħha, abbuż tal-libertà kuntrattwali tal-kreditur attribwibbli lid-debitur.
- 35 F'każ bħal dak inkwistjoni fil-kawża prinċipali, sabiex jiġi evalwat jekk ir-rinunzja twettqitx b'kunsens liberu, għandu jiġi żgurat li l-kreditur verament seta' juża kull rimedju ġudizzjarju effettiv sabiex jitlob, li kieku xtaq, il-ħlas sħiħ tad-dejn tiegħu, li jinkludi l-interessi moratorji u l-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru, fatt li għandu jiġi vverifikat mill-qorti tar-rinviju.
- 36 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha preċedenti, ir-risposta għall-ewwel u għat-tieni domanda għandha tkun li d-Direttiva 2011/7, u b'mod partikolari, l-Artikolu 7(2) u (3) tagħha, għandha tiġi interpretata fis-sens li ma tipprekludix leġiżlazzjoni nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tippermetti lill-kreditur jirrinunzja għall-interessi moratorji u għall-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru inkambju għall-ħlas immedjat tal-ammont prinċipali ta' djun eżiġibbli, sakemm tali rinunzja tkun saret b'kunsens liberu, fatt li għandu jiġi vverifikat mill-qorti nazzjonali.

Fuq it-tielet domanda

- 37 B'dan premess, ma hemmx lok li tingħata risposta għat-tielet domanda, peress li din tal-aħħar saret biss fl-ipoteżi fejn tingħata risposta fl-affermattiv għall-ewwel u għat-tieni domandi.

Fuq l-ispejjeż

- 38 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Il-Ħames Awla) taqta' u tiddeċiedi:

Id-Direttiva 2011/7/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tas-16 ta' Frar 2011, dwar il-ġlieda kontra l-hlas tard [hlas tardiv] fi tranzazzjonijiet kummerċjali, u b'mod partikolari, l-Artikolu 7(2) u (3) tagħha, għandha tiġi interpretata fis-sens li ma tipprekludix leġislazzjoni nazzjonali, bhal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tippermetti lill-kreditur jirrinunzja għall-interessi moratorji u għall-kumpens għall-ispejjeż ta' rkupru inkambju għall-hlas immedjat tal-ammont prinċipali ta' djun eżiġibbli, sakemm tali rinunzja tkun saret b'kunsens liberu, fatt li għandu jiġi vverifikat mill-qorti nazzjonali.

Firem